

מה רוצים הרוסים?

ברזנייב

מזכיר המפלגה: אני מודה לכם, חברים. נמשיך בדיוק בשבוע הבא.

תוכניות דומות

אם נתקבלה במוסקבה הדיעה שה- אינטרס הסובייטי מחייב הסדר-שלום ישראלי-ערבי, אין פירוש הדבר כי הסדר

מאולמות הקרמלין. נוכחים: שריהביטחון, שריהחוק, מזכיר-המפלגה, ואחרים.

שריהחוק: חברים, זהו הזמן להשיג הסדר-שלום במזרח-התיכון. האמריקאים הגיעו כמעט לעמדות שלנו. אין הבדל ניכר בין תוכנית-רוג'רס האחרונה והתוכנית שלנו. אפשר להגיע להסדר. ואז נוכיע בעיני הערבים ככוח שיחרר את אדמותיהם הכבושות.

מזכיר המפלגה: בטוח הארוך, זה יכול לתת מנוף לנצחון הקומוניזם בעולם הערבי.

שריהביטחון: האם זה חשוב לנו, חברים? לנו יש עניין הרבה יותר חשוב. הטייסים שלנו התבססו עכשיו במצריים, הודות לסיכסוך הזה. הצלחנו לשנות את מאזן-הכוחות העולמי. אנחנו מנסלים את הצי השישי האמריקאי. מהר נתבסס ב-סוריה, ומחרתיים במזרח התיכון כולו. אין לנו שום עניין בהסדר, אלא להיפך. בניצול המלחמה בין היהודנים — והערביים ה — למען האינטרסים של ברית-המועצות.

מזכיר המפלגה: זכורנא, חבר שרי-הביטחון, שהייעד העליון שלנו הוא למנוע מלחמה עולמית. מניין לך הביטחון כי דרכך אינה מובילה לעימות צבאי עם אמריקה?

שריהביטחון: אני בטוח בזה. אחרי מה שקרה באמריקה בעיקבות הפלישה לקמבודיה, לא יעז ניכסון ליזום שום התערבות צבאית במקום אחר בעולם. כל זמן שיש בארצות-הברית מצבירוח כזה, יש לנו הזדמנות בלתי-חוזרת להרחיב את יתרוננו במזרח-התיכון. תהיה זאת שטות להחמיץ אותה.

שריהחוק: לא הייתי סומך על כך. נכון שכיום יש באמריקה מצבירוח מסויים נגד התערבות צבאית במקומות חדשים, אבל זה יכול להשתנות בן-לילה, אם נתחיל במלחמה רצינית נגד ישראל, ואם יהיה נדמה לדעת-הקהל האמריקאית ש צפויה סכנה לקיומה. נוכל למצוא את עצמנו בן-לילה בעימות עם אמריקה, ונעי מוד בפני הברירה בין נסיגה נוסח-קובה או הסתבכות במלחמת-עולם. לכן אני מציע להסתפק ביתרון הגדול שהשגנו, ולחרגם יתרון זה לשפה של הסדר-שלום.

ויש עוד אפשרות: שהרוסים עצמם מסוכסכים בינם לבין עצמם, שגופים שונים במוסקבה דוג' לים במטרות שונות, וכי אין כלל החלטה סופית במוסקבה לכאן או לכאן.

שיחה בקרמלין

אפשרות האחרונה היא, אולי המעניינת — והמפחידה — ביותר. נתאר לעצמנו, למשל, וכיח דמיוני באחד

השבוע לא נשאלה שאלה זו רק בכל בית בישראל. היא נשאלה גם במשרדים בחושינגטון, בלונדון ובפאריס, ובבירות ערב. ואולי אפילו במוסקבה עצמה. המעשים הסובייטיים יצרו פסיפס מורכב, רב-משמעי.

במוסקבה נמשכו ונמשכו שתי חות הצמרת הסובייטית עם נשיא מצריים, גמאל עבר-אל-נאצר. ההארכה הבלתי-רגילה של סידרת-השיחות העידה שהפעם מתקבלות החלטות מרחיקות-לכת — וכי הן לא נתקבלו בנקל.

במצריים זו הסתירה בין שתי טיים אס-אס לעבר התעלה. היה ברור כי התנוזה היא חלק ממערכה כללית, איטית ומחושבת, של הסלמת המלחמה עם ישראל, הנמצאת עתה בעיצומה.

בזירה המדינית הפיצו הסובייטים תוכנית-שלום, בתוספת רמזים על-פיה, חיפשו שיחות עם שגרירים ישראליים במסיבות דיפלומטיות.

אם כן, מה הם רוצים?

שלוש תשובות

אופן תיאורטי, יכולות להיות שלוש תשובות על השאלה:

1 הרוסים רוצים בהסדר-שלום ישראלי-ערבי, עלי פי החלטות מועצת הביטחון. הלחץ הצבאי בא לדחוף את ישראל לקבלת הסדר זה, וכן נועד לקראת אפשרות שישראל תסרב לקבלו.

2 הרוסים רוצים בהסדר-כנ"ל, אך אינם מסוגלים לכפותו על הערבים. בי-מיקרה זה אין להם ברירה אלא לתמוך בעבר-אל-נאצר, והם נגריים לתוך עימות צבאי בעל כורחם.

3 הרוסים אינם רוצים בשום הסדר, וכל דיבורי-השלום שלהם אינם אלא הסוואה. הם רוצים בני-סוס צבאם במצריים, וב-הפיכת מצריים כולה ל-נושאת מטוסים אדירה, שתבטיח להם שליטה בי-אגן היס-התיכון.

יכול גם להיות שחלו שינויים במשך הזמן. למשל: שעד לפני זמן קצר הייתה התשובה מס' 1 נכונה, אך שעם התבססותם תם הצבאית במצריים עברו הרוסים לתשובה מס' 3.

התוכנית הסובייטית	תוכנית רוג'רס	הנושא
המטרה הסופית	שלום צודק ובר-קיימא.	המטרה הסופית
גבולות	גבולות ה-4 ביוני, עם שינויים קלים מטעמים בטחוניים.	גבולות
רמת-הגולן	להשאיר את הסטאטוס-קו. מכיוון ש-סוריה לא קיבלה את החלטת מועצת-הביטחון.	רמת-הגולן
ירושלים	להשאיר את ירושלים מאוחדת, ולפתוח במשאומתן כדי לתת לערבים מעמד מדיני נאות בעיר.	ירושלים
עזה	תועבר לרשות ירדן.	עזה
לוחמה	הפסקת הלחמה הערבית.	לוחמה
שיט	חופש-שיט בסואץ וטיראן.	שיט
מליטים	„פתרון צודק של בעיית הפליטים“ (הכוו' נה להכרה עקרונית בהחלטת האו"ם על חופש-הבחירה, אך החזרת מיספר מוסכם בלבד).	מליטים
ערובות	ארבע המעצמות הגדולות יערבו לגבולות החדשים.	ערובות
אזורים מפורזים	אין פירוט. האמריקאים ישתדלו שכל או מרבית השטחים שיוחרזו — יהיו מפורזים.	אזורים מפורזים
כוח או"ם	כוח או"ם באזורים שונים, כולל שארם-אל-שייך ועזה. הכוח יהיה כפוף למועצת הביטחון, ז.א. שאי-אפשר יהיה להוציאו, כמו ב-1967, אלא בהסכמה אמריקאית.	כוח או"ם
מלסטיניים	התחייבות מדינות-ערב לשים קץ לפעילות הפיזאיון.	מלסטיניים
משאומתן	באמצעות גונאר יארינג, ובסופו פגישה בין הצדדים.	משאומתן
צעד ראשון	הצהרה ישראלית על נכונות לנסיגה והצהרה ערבית על נכונות לחיות בשלום עם ישראל.	צעד ראשון